

Гвоздюк В.В.

здобувач вищої освіти ступеня бакалавр ННІ
№3 НАВС

науковий керівник: **Фещенко Л.О.**

доцент кафедри організації охорони
громадського порядку ННІ №3 НАВС,
кандидат юридичних наук, доцент

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ ПІД ЧАС ЗАСТОСУВАННЯ ОРГАНАМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ ЗАХОДІВ ПРИМУСУ (ЗА ЗАКОНОМ УКРАЇНИ «ПРО НАЦІОНАЛЬНУ ПОЛІЦІЮ»)

Реформування системи Міністерства внутрішніх справ України є однією з центральних подій сучасної Української держави, яка має суспільний резонанс і підлягає пильній увазі з боку громадськості. Одним із очікуваних кінцевих результатів таких перетворень має стати забезпечення гарантій прав людини при застосування правоохоронними органами заходів примусу, шляхом створення нових нормативно-правових актів та внесення змін до діючого законодавства держави.

На сьогодні органи Національної поліції України володіють широкими повноваженнями щодо використання заходів адміністративного примусу при здійсненні правоохоронної діяльності. Визначені заходи спрямовані на попередження та припинення протиправних дій осіб, а також підтримання правопорядку, забезпечення громадської безпеки. У зв'язку з цим постає проблема дотримання прав і свобод людини при їх застосуванні, адже це є важливою умовою належного виконання поліцейських функцій.

Зважаючи на наслідки, які можуть бути при застосуванні поліцією заходів примусу, виникає потреба з'ясування питання вивірності формулювань норм, в яких передбачено підстави та умови їх застосування, а саме узгодженості між собою та з іншими нормами Закону України (далі ЗУ), а також з обставинами, що виключають злочинність діяння.

У ст. 42 Закону України «Про Національну поліцію» зазначено види поліцейських заходів примусу, а у ст. 43 порядок застосування поліцейських заходів примусу. В той же час у ст. 23 «Основні повноваження поліції» право на поліцейські заходи примусу не згадується.

В ч. 1 ст. 44 ЗУ передбачено, що поліцейський може застосовувати фізичну силу, в ч. 2 ст. 45 ЗУ – що поліцейський уповноважений застосовувати спеціальні засоби тільки у разі, якщо він пройшов відповідну спеціальну підготовку, в ч. 2 ст. 46 ЗУ – що поліцейський уповноважений на зберігання,

носіння вогнепальної зброї, а також на її застосування і використання лише за умови що він пройшов відповідну спеціальну підготовку.

На нашу думку, серед основних повноважень поліції має бути і вказівка на право застосовувати поліцейські заходи примусу, що стане додатковою гарантією забезпечення прав людини.

В ч. 9 ст. 46 ЗУ встановлено, що поліцейському заборонено застосовувати вогнепальну зброю в місцях, де може бути завдано шкоди іншим особам, а також у вогненебезпечних та вибухонебезпечних місцях, крім випадків необхідності відбиття нападу або крайньої необхідності [1].

Дане положення можна трактувати так, що в умовах необхідності відбиття нападу або крайньої необхідності вогнепальна зброя може бути застосована у вогненебезпечних та вибухонебезпечних місцях.

За таких умов положення ч. 9 ст. 46 ЗУ є дещо суперечливим. Воно не повною мірою узгоджується з правом на поведінку в стані необхідної оборони чи крайньої необхідності. Бо за умов вогненебезпечності чи вибухонебезпечності застосування вогнепальної зброї може заподіяти шкоду стороннім особам, спричинити інші неконтрольовані наслідки.

Виходячи з цього, положення ч. 9 ст. 46 ЗУ належить привести у відповідність до ст.ст. 36, 39 Кримінального кодексу України (далі КК України), адже чинна редакція згаданої статті може призвести до порушення прав інших осіб.

Підводячи підсумок, вважаємо за доцільне передбачити у ст. 23 ЗУ «Про Національну поліцію» право поліцейського на застосування заходів примусу, а також узгодити ч. 9 ст. 46 Закону із ст.ст. 36 та 39 КК України.

Список використаних джерел:

1. Про Національну поліцію : закон України (набирає чинність 07 листопада 2015 р.). [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.golos.com.ua/article/257729>.